

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző:				Tárgy: <i>902.5</i>
Cím:				Hely:
4 Húszmillió iratdarab között				Idő: <i>" 1956 "</i>
Forrás: <i>Balazs Lip</i>				Személy:
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	Helyszám:

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapest nyomda, Gerlőczy-u. 2. — 14806/51

(Tudósítónktól.)

Fővárosunknak szinte egész újkori történelme megtalálható a *budapesti I. számú Allami Levéltár* sok kilométer hosszú polcain. Találunk itt városi iratokat már a XV. századtól kezdve. A levéltár „páncéltérképében” őrzik például a *budai mészárosok májdnem 500 éves céhkönyvét*. Értékes dokumentumnak számít az a két itt őrzött *kiváltságlevél* is, amelyekben 1703-ban a Rákóczi-felkeléstől megrettent Lipót császár szabad királyi várossá minősítette Budát és Pestet. S akit érdekel, milyen is volt ebben az időben Pest-Buda városa, annak csak a levéltár régi *térkép-gyűjteményéhez* kell fordulnia: az elszárgult papírokról leolvashatja, hogyan fejlődött, terjeszkedett a mai Belváros, hogyan változtatta medrét a Duna.

A budapesti levéltárban — természetesen — nemcsak régi anyagokat őriznek. Itt tárolják és dolgozzák fel a *Horthy-korszak fővárosi vonatkozású iratait*, s ide futnak be évről évre a tanácsok, a tanácsi üzemek, iskolák, kórházak, bíróságok — mintegy 1600 szerv — fontosabb aktái is.

A levéltár dolgozói nemcsak a hivatali iratselejtezésekben vesznek részt, hanem valóságos „felderítő” munkát is végeznek, fontos — de ismeretlen helyen elfekvő — iratok után. Nemrégiben például a Markó utcai bírósági épület pincéjében Mat-

tioni József, a levéltár munkatársa rendkívül érdekes anyagot talált: XIX. századbeli *budai és pesti telekkönyveket*, amelyeket a kutatók már régen kerestek.

„Feltáró” munka folyik magában a levéltárban is. Jóllehet, a raktárakban rendezetten áll az anyag, mégis a mintegy 20 millió iratdarab között a levéltár dolgozói nemegyszer bukkannak olyan dokumentumokra, amelyeknek létezését addig legfeljebb csak feltételezték, de biztosat nem tudtak róluk. A levéltár régi ügyészégi anyagában nemrégiben találták meg a *Rákosi-per néhány — addig ismeretlen — aktáját*.

A levéltár „ügyfelei” két csoportra oszthatók. Vannak tudományos kutatók: történészek, művészet- és irodalomtörténészek, akik a Budapest múltjával kapcsolatos iratokat tanulmányozzák. A másik csoportot valódi ügyfelek alkotják, olyanok, akiknek például a 30 évvel ezelőtt kiállított iparos segédlevelük vagy születési bizonyítványuk másolatára van szükségük.

Fontos tudományos munkát folytatnak maguk a levéltár munkatársai is. A régi városházi s más iratok alapján eredeti forráskiadványt állítanak össze A *Horthy-korszak panamai* címen. Wellmann Imre igazgató vezetésével a levéltár munkaközössége részt vesz a *Budapest története* című több kötetre tervezett mű megírásában is.